

Teenused vähenenud töövõimega inimestele

Anu Harjo ja Ulvi Mölder

27.09.2023

Töötuna registreerimine

Registreeritud töötu on isik, kes ei tööta, on töötukassas arvele võetud ja otsib tööd. Töötuna saab registreerida lähimas töötukassa büroos või esitada avaldus e-töötukassas.

Töötukassa aitab:

- leida tööpakkumisi ja sobivat tööd;
- saada infot tööturu olukorrast ja tööotsimise võimalustest;
- koostada kandideerimiseks vajalikke dokumente;
- täiendada oskusi tööalaste valikute tegemiseks ja tööintervjuul käitumiseks;
- saada töö leidmiseks vajalikku praktilist töökogemust ning täiendada tööle saamiseks vajalikke ametialaseid teadmisi ja oskusi;
- alustada ettevõtlusega;
- lahendada tööotsimisel või tööle asumisel tekkinud takistusi.

Töötu õigused ja kohustused

Töötu õigused:

- saada ajakohast teavet tööturul toimuvast ning abi ja tuge tööotsingutel;
- taotleda töötuskindlustushüvitist või töötutoetust;
- osaleda vajadusest lähtuvalt töölesaamist toetavatel teenustel.

Töötu kohustused:

- osaleda tegevuskava koostamisel;
- täita tegevuskavas kokkulepitud tegevusi;
- otsida tööd iseseisvalt ja teavitama töötukassat tööotsimise protsessist;
- võtta vastu sobiv töö ja asuda tööle;
- pöörduda määratud ajal ja korras vähemalt kord 30 päeva jooksul töötukassasse vastuvõtule.

Töötuskindlustushüvitis

Töötuskindlustushüvitisele on õigus kui:

- inimene on töötuna arvele võetud ja esitanud töötuskindlustushüvitise avalduse;
- töötuna arvele võtmisele eelnenud kolme aasta jooksul on töötuskindlustusstaaži vähemalt 12 kuud;
- inimene ei ole viimaselt töö- või teenistuskohalt lahkunud enda algatusel.

Esimesel sajal hüvitise saamise päeval makstakse hüvitist iga kalendripäeva eest 60 protsenti ning seejärel 40 protsenti ühe kalendripäeva keskmisest töötasust.

Teenused vähenenud töövõimega inimestele

- Tööalane rehabilitatsioon
- Toetatud tööerakendamine
- Kogemusnõustamine
- Tugiisikuga töötamine
- Tööalane abivahend
- Töökoha kohandamine

Teenuse vajadust hindab ja teenusele suunab töötukassa juhtumikorraldaja.

Töölane rehabilitatsioon

Töölase rehabilitatsiooni eesmärk on valmistada inimest ette tööeluks ja toetada teda tööle asumisel või töötamisel.

Töölase rehabilitatsiooni osutatakse inimesele, kellel vähenenud töövõime tõttu mitmeid piiranguid ja ta vajab seetõttu tööle asumiseks või töötamise jätkamiseks mitme spetsialisti ehk rehabilitatsioonimeeskonna abi.

Töötukassa osutab töölase rehabilitatsiooni **osalise töövõimega** inimesele:

- kes töötab, õpib (omandab põhi-, kesk-, kutse- või kõrgharidust) või on töötuna arvele võetud;
- kelle puhul töötukassa on hinnanud, et ta vajab tööle saamiseks või tööl püsimiseks töölase rehabilitatsiooni teenust.
- 2024. aastast osutatakse töölase rehabilitatsiooni teenust **puuduva töövõimega töötavatele inimestele**.

Toetatud töölerakendamine

- 2023. aasta lõpuga lõpetab Eesti Töötukassa lühiajalise kaitstud töö teenuse pakkumise. Töötukassa on teinud ettepanku asendada lühiajaline kaitstud töö teenus toetatud töölerakendamise teenusega, mille eesmärk on suurendada tervisest tuleneva takistusega inimese valmisolekut siseneda avatud tööturule, toetada teda töö leidmisel ja töö hoidmisel.
- Toetatud töölerakendamise teenus on suunatud **vähenenud töövõimega töötajale, teenusele ei suunata puuduva töövõimega inimest.**

Teenuse sisu:

- Toimuvad individuaalsed nõustamised, selgitatakse välja kliendi tööalased võimalused, proovitakse erinevaid töid tööpraktika või ajutise töötamise raames. Otsitakse tööd avatud tööturul. Kliendi tööle asumisel toetab teenuse osutaja klienti ja tööandjat. Juhendab ja õpetab töökohal.
- Keskustes töötamist ei toimu.
- Nõustamised viiakse vajadusel läbi kliendi ja tööandja keskkonnas, teenuseosutaja peab olema mobiilne.
- Teenuse osutajad leitakse hanke raames.

Kogemusnõustamine

- Kogemusnõustamine on mõeldud inimesele, kes vajab oma terviseseisundist tulenevate takistustega toimetulemiseks teise sarnaste piirangutega inimese toetust, et valmistuda ette tööotsinguteks, tööeluks või töötamise jätkamiseks.
- Kogemusnõustamine hõlmab teadmiste ning kogemuste vahetamist, emotsionaalse ning praktilise toe pakkumist, töötamise kogemuse jagamist, motiveerimist ja julgustamist töö otsimiseks, vajadusel abivahendi alast nõustamist, ning terviseprobleemidega toimetuleku oskuste jagamist.
- Kogemusnõustamise teenust osutatakse **vähenenud töövõimega inimesele**, kes on:
  - ✓ töötu
  - ✓ õppiv või koondamisteatega tööotsija
  - ✓ töötav

Tugiisikuga töötamine

- Tugiisikuga töötamise teenuse eesmärk on töötamisel abi ja juhendamise osutamine, mida inimene vajab **vähenenud töövõime** tõttu. Tugiisikuteenus on suunatud eelkõige nendele inimestele, kelle puhul võib eeldada, et nende seisund aja jooksul paraneb või nad kohanevad enda seisundi või tööülesannetega ning vajadus tugiisiku järele väheneb.
- Abi ja juhendamise all mõistame töötaja:
  - ✓ suunamist ja motiveerimist töö käigus õpitavate tööülesannete ja -võtete omandamiseks, tööharjumuse loomisel või taastamisel, töö planeerimisel ja korraldamisel, tööülesannete täitmisel ja tulemuste saavutamisel;
  - ✓ toetamist töökeskkonda sisse elamisel ja tööalasel suhtlemisel.

Tugiisik ei osuta isikliku abistaja teenust ega abista füüsilise abivajaduse korral, näiteks töötaja kodust töökohta liikumisel või liikumisel erinevate töö asukohtade vahel.

Teenust on võimalik osutada kõikide töösuhte liikide korral kuni 12 kuu jooksul. Teenuse maht lepitakse kokku lepingus ning see võib olla 50, 75 või 100 protsenti eeldatavast tööajast.

Töölalane abivahend ja töökoha kohandamine

Töölalane abivahend

- Kui tööülesannete täitmine tööandja vahenditega on **vähenenud töövõime** tõttu takistatud, annab töötukassa töötamiseks vajaliku abivahendi tasuta kasutada. Töölalane abivahend on abivahend, milleta töötajal ei ole oma vähenenud töövõime tõttu võimalik tööülesandeid täita. Abivahendi vajadust hindab juhtumikorraldaja.

Töökoha kohandamine

- Kui inimesel on vähenenud töövõime tõttu raske pääseda oma tööruumidesse või kasutada ettenähtud töövahendeid, aitab töötukassa tööandjal kohandada töökoha ja -vahendid inimesele ligipääsetavaks ja kasutatavaks.

Tööandjale on võimalik hüvitada töökoha kohandamise kulu:

- ✓ kõikide töösuhte liikide korral kui töösuhe on tähtajatu või tähtajaga vähemalt kaks aastat;
- ✓ hüvitist makstakse 50–100 protsendi ulatuses sõltumata töösuhte liigist.

Täname!

ulvi.molder@tootukassa.ee
anu.harjo@tootukassa.ee